GAZETA KRAKOWSKA

Nro 25.

Z KRAKOWA DNIA 28 MARCA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 20 Marca.

Dnia wczorayszego, iako w dniu Imienin JO. Xcia Namiestnika Królewskiego, Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xże Konstanty, raczył Mu osobiście wynurzyć swe powinszowanie, które składali Mu także JJWW. Senatorowie, Ministrowie, i pierwsze Władze kraiowe, iako też JWW. Jenerałowie i korpusy officerów wszelkiey broni. Dnia tegoż JW. Stanisław Hrabia Potocki, Prezes Senatu, i Minister oświecenia, pragnąc uczcić Dostoynego Naczelnika Rządu, dał obiad wspaniały, na który nayznakomitsze osoby były zaproszone, i na którym spełniano zdrowie nayłaskawiey nam Panuiącego Monarchy, a potem Jaśnie Oświeconego Xiażęcia Jegomości Namiestnika, który wni sł nakoniec zdrowie JW. Gospodarza domu, Prezesa Senatu.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król, Pan Nasz Miłościwy, Wyrokiem swym z dnia 17 Czerwca 1817 r. w Petersburgu, łaskawie postanowić raczył, iżby wszyscy Tytuły Honorowe posiadaiący, podług Art: 14, 15 i 16 w tomie 3cim Dziennika Praw umieszczonego, a nayszczególniey podług Art: 17 w 3ch latach od daty wspomnionego Dekretu, z posiadanych Tytułów Honorowych legitymowali się.

Stosownie więc do Wyroku tego, Deputacyia Senatu w dniu 1szym Stycznia 1818 r. ustanowiona, zaraz przy rozpoczynaniu czynności swoich, przez Gazetę do powszechney wiadomości, przepisy swoie podała, skutkiem których, iuż znaczna liczba, przywileie swoie udowodniła.

Przecież Deputacyia uważaiąc, iż termin preskrypcyiny do tey legitymacyi, coraz bardziey zbliża się, postanowiła raz ieszcze przez Gazetę obwieścić, iż gdyby kto w tym przeciągu czasu, legitymacyi posiadanych zaszczytów do Senatu nie złożył, sam sobie przypisze winę, gdy Tytułu nieaprobowanego, nie będzie miał prawa używać.

Każdy podaiący Przywileie zaszczytów honorowych in originali, winien razem złożyć:

1mo. Dyploma swego urzędową kopiią przez Notaryusza sprawdzoną, obok

ey urzędowe przez przysięgłego tłumacza, z Niemieckiego lub Francuzkiego, na Polski ięzyk, tłumaczenia, z podpisem i pieczęcią tegoż tłumacza.

2do. Metrykę urodzenia czyli chrztu która prawność sukcessyi dowiedzie.

3tio. Swiadectwo urzędowe z wykonaney na wierność przysięgi, iako też świadectwo podobnie urzędowe w kwitach z z opłacanych podatków, któremi świadectwy, swoie obywatelstwo w Królestwie Polskiem udowodni.

4to. Wszelkie podania, na papierze stęplowym bydź maią, tudzież nota do Deputacyi na dwuzłotowym papierze, w którey podaiący swe żądanie, i przyłączone dokumenta wyrazi,

5to. Każdy chcący się legitymować, złoży swe dowody w Kancellaryi Senatu, zkąd rewers na to odbierze, a gdy kto przez pocztę przesłać zechce, ma list franko opłacić, inaczey, podanie iego przyiętem nie będzie.

W Warszawie dnia 16 Marca 1819 r.

Bieliński Prezyduiący.

Niemczewicz S. S.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu.

Gdy teraźnieysza Dzierżawa Loteryi Klassyczney z końcem bieżącego roku expiruie, przeto Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu uwiadomiaiąc o tem interessowną Publiczność, wzywa każdego do dzierżawienia teyże Loteryi chęć maiącego, a dostateczne bezpieczeństwo dla Skarbu i Publiczności wystawić będącego w stanie, ażeby naydaley do dnia 25go Maia roku bieżącego, ostateczną deklaracyią na piśmie z wyrażeniem ile za takową postąpić ma zamiar, Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu podał, oraz złożył w Kassie Jeneralney Poborów Królestwa Polskiego w gotowiźnie summę złotych dwadzieścia pięć tysięcy, za vadium służyć maiącą, a kwit teyże na dowód do wspomnioney deklaracyi dołączył: finalna zaś decyzyia czyli i komu pierszeństwo przyznane zostanie w dniu 28 Marca r. b. obiawioną interessantom będzie. — O kondycyiach, na iakich w mowie będąca Dzierżawa wypuszczoną zostanie, niemniey o wysokości wystawić się powinney kaucyi, każdy interesant w Biórze Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu w Wydziale Loteryinym zainformować się może.

Działo się w Warszawie dnia 18. Mca Marca 1819 roku.

Minister Prezyduiący
(podpisano) *J. Węgleński.*
Sekretarz Jeneralny
(podpisano) *Kraszyński.*

Dyrekcyia Jeneralna Poczt Królestwa Polskiego.

Celem dokładnieyszego urządzenia i zapewnienia osób prenumeruiacych w Expedycyi Warszawskiey na rozmaite Gazety, Dzienniki i Pisma Peryiodyczne, zaprowadziła od dnia 1go Kwietnia roku bieżącego czyli z początkiem Prenumeraty kwartału z nowy rodzay kwitów na których stęplem czerwoną farbą wybitym wyrażony będzie szacunek tychże, równaiący się zupełnie co do ceny prenumeracie opłaconey.

Dla zapewnienia przeto skutku zaprowadzoney kontrolli, Dyrekcyia Jeneralna Poczt sądzi bydź obowiązkiem swym ostrzedz Publiczność, aby przy płaceniu

Prenumerat na zapisywane w Expedycyi tuteyszey Warszawskiey Gazety, Pisma i Dzienniki od dnia 1go Kwietnia roku bieżącego, innych kwitów iak powyżey wyrażone szacunkowe, nie przyimowała, w przeciwnym bowiem razie Abonnenci sami sobie winę przypiszą, ieżeli z powodu nieformalnie przyiętego kwitu, w odbieraniu prenumerowanego Pisma, Dziennika lub Gazety, trudności albo nieregularności iakowey doznaią.

W Warszawie dnia 6 Marca 1819 r.

Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny Policyi i Poczt
(podpisano) *A. Sumiński*
Sekretarz Jeneralny
(podpisano) *Widuliński.*

Z Wiednia d. 18 Marca.

Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość i Arcy Xiężniczka Karolina przybyli d. 5 Marca w pożądanem zdrowiu do Bononii, a d. 7 oczekiwani byli w Florencyi, gdzie N. Arcy Xiężna Marya Ludwika, Xiężna Parmy, d. 5 przybyła.

Mamy tu doniesienia, że i w innych okolicach Styryi czuć się dało trzęsienie ziemi, iak n. p. d. 28 Stycznia o godzinie w pół do 4tey z rana w powiecie Hainfeld w kierunku od północy ku południowi, kilka sekond trwaiące, które iednak żadney nie zrządziło szkody.

Z Paryża d. 10 Marca.

Król słucha Mszy w swoich pokoiach, pracuie z Ministrami, daie posłuchania, i t. d. ale nie wychodzi.

Dziennik Sporów (*) wyraża: " Przez mianowanie nowych Parów utwierdził Król prawy i konstytucyyny rząd. Srodek ten iest stanowczy, ponieważ okazuie stałą wolą Monarchy zasłonienia praw i sprawy, które przez konstytucyią uświęcone zostały, przeciw wszelkiey napaści, i ponieważ wprowadza do izby Parów żywioły ufności i mocy, które potężnie przyłożą się do nadania tey izbie potrzebnego w polityczném naszem systemacie wpływu.,,

Z oddalonych w r. 1815 d. 24 Lipca 23 Parów przywroconych teraz zostało 15. Niedostaie ieszcze następuiących 8: Clement de Ris, Fabre, Gassendi, Praslin, Casa-Bianca, Segur, Valence i zmarłego potem Dedelay d'Agier. Lecz może i dla tych godzina powrotu wybiie. — Izba Parów nie licząc Xiążąt krwi Królewskiey, Kanclerza i Prezesa, składała się dotąd z 208 członków, przez nowe mianowania powiększyła się do 268. Angielska izba Parów składa się z 370 członków, oprocz 70 do 80 Parow Irlandskich i Szkockich, którzy lubo w parlamencie nie zasiadaią, ale obieraią z pomiędzy siebie do zasiadania 16 z Szkocyi, a 28 z Irlandyi. Niższa izba Angielska liczy 658 członków, z których zazwyczay iest do 450 w Londynie obecnych.

Gdy ultraroialiści rozmawiali niedawno pomiędzy sobą o wniosku Margr. Barthelemy, rzekł ieden z nich: " Co chce bądź, musiemy woynę domową wzniecić!,, Siedzący w kącie dawny Jenerał, którego dopiero po bliznach na twarzy za fałszywego brata uznano rzekł: " Możecie iey chcieć, ale iey pewnie wzniecić nie potraficie!,,

(*) Dziennik ten wychodził za czasów Rzpltey pod tymże tytułem; za czasów Bonapartego przybrał tytuł *Journal de l'Empire*, a pod Ludwikiem przywrócił dawny tytuł, i pod obiema tytułami zawsze iest we Francyi czytany.

Nienawiść przeciw ultraro alistom iest teraz powszechna. Rozpuścili oni także listę nowego Ministeryium po obaleniu teraźnieyszego, na którey znayduią się następuiące imiona: Xże Talleyrand, prezesem rady i Ministrem spraw zagranicznych; Vice-Hr. Chateaubriand, Ministrem spraw wewnętrznych; Hr. Molé, Ministrem sprawiedliwości i pieczętarzem; P. Villel, Ministrem skarbu; Margr. Lauriston, Ministrem woyny; P. Jaucourt, Ministrem morskim. Xże Talleyrand miał podać naypierwszą myśl do odmiany ustawy względem obiorów. Ultraroialiści mówią także ciągle o wielkiey niezgodzie pomiędzy Ministrami, a mianowicie między PP. Decazes i Desolles; nakoniec zapewniaią, iż P. Decazes zbliżył się do ich systematu.

Wczoray, gdy izba Parów zaczęła się trudnić wnioskiem Hr. Castelane o odwołaniu ustawy przeciw buntowniczem krzykom, wniosiono do niey mianowanie 39 nowych Parów, których prawa uznała i na przyszłe posiedzenie wprowadzonemi zostaną.

Izba Deputowanych nie miała od d. 4 b. m. posiedzenia, i niewiadomo kiedy się zgromadzi. — Pewna Xiężna wysokiego urodzenia n e znaydowała się z tego pow du przy otworzeniu tegorocznich posiedzeń tey izby, aby nie spotkała wzrokiem Lafayeta.

Xże Richelieu przybył d. 27 Lutego przez Cette do Montpellier i wysiadł do domu prefektury, gdzie odwiedzili go wszyscy urzędnicy publiczni.

Dziennika Minerwa Francuzka rozchodzić się ma przeszło 15,000 exemplarzy, gdy dziennika ultraroialistów *le Conservateur* nie rozchodzi się ani 4000.

Mówią o nowem zaślubieniu Króla Hiszpańskiego z córką Króla Sardyńskiego lub Saskiego. Monarcha ten miał publicznie przy Dworze swoim powiedzieć, iż Jenerałowi Elio winien po dwa razy koronę. Pisma urzędowe zawieraią co następuie o tym Jenerale: Jest wprawdzie waleczny, ale tyranem dla prowincyi Walencyi, którą despotycznie rządzi. Miesza się do wszystkiego: gdy chłopiec zruci perukę starcowi, każe go łapać; gdy żona pokłóci się z mężem, on zaraz pomiędzy nich się wdaie, i ieśli mąż nie chce się na kolanach czołgać, posełą go do więzienia. Waleczność eg nie iest bez hełpliwości: gdy żona iego zaklinała go, aby dla bezpieczeństwa swoiego, ponieważ tak bardzo iest od mieszkańców nienawidzony, kazał iednemu pułkowi wniyść iescze do miasta lub prosił Króla o inne wielkorządstwo. „Co ia, zawołał, miałoym przed Walencyanami uciekac? Ja z iednym sierżantem i 4 żołnierzami całe miasto wywieszam.„ — W Dniu wielkiey exekucyi 13 spiskowych przeiechał wolno z 2 tylko czyli 3 officerami przez ulice Walencyi na plac exekucyi, gdzie tymczasem zwłoki rozstrzelanych na szubienicach pozawieszano. Stanął z daleka, porachował zwłoki, spiął konia do skoków, wołaiąc: „Dobrze! dobrze! wszyscy są! „

Z Rzymu d. 3 Marca.

Oyciec S oglądał d. 19 Lutego Rzymski Uniwersytet umieiętności, i okazał swoie ukontentowanie z świeżego pomnożenia gabinetów fizycznego i mineralnego.

Cesarz Austryiacki oczekiwany tu iest d. 26 lub 27 b. m. Niepewne ieszcze czyli Xiężna Parmy ziedzie tu z N. Oycem

swoim. —— Niemieccy artyści w Rzymie, do których przyłącza się wielu innych cudzoziemców, wystawią pod czas bytności tego Monarchy swoie dzieła na widok publiczny w sali pałacu Caffarelli, na wzgorku Kapitolium. Karol V. podczas odwiedzenia Rzymu mieszkał w tymże pałacu.

Następuiące 4 osoby poiechały ztąd 25 Lutego za paszportami Ministeryium Angielskiego do Ostendy, dla popłynienia ztamtąd na wyspę S. Heleny: 1) Doktór medycyny, X. Villiali, (nayściśley examinowany i długo przy tuteyszym szpitalu S. Ducha praktykuiący Korsykanin.) 2) Chirurg Antomarchi, dawniey professor w Uniwersytecie Pizańskim. 3) Opat Bonavita, 65 letni Xiądz z Korsyki, który od kilku lat zostawał w domu Xiężny Borghese. Jest on oraz opatrzony patentem od Propagandy iako Missyonarz Apostolski dla osady Katolickiey na wyspie S. Heleny. 4) Kucharz. Wszystkie te osoby obowiązały się, ieśli Rząd Angielski inaczey nie rozrządzi, iż nie opuszczą tey wyspy póki Bonaparte żyć będzie. Wysłanie Xiędza, którego pociechy na wyspie S. Heleny niedostawało, nastąpiło po części przez wstawienie się Kardynała Fesch do Lorda Bathurst, co z strony Oyca S. urzędownie było popartem.

W. Xże Rossyyski Michał opuścił Rzym d. 27 Lutego, udaiąc się do Neapolu, zkąd około wielkanocnego tygodnia powróci. Xże Hesko-Darmstadtski wyiechał także z miasta naszego.

Jak mało ludzi w państwie Rzymskiem poświęca się stanowi duchownemu, i iak mało nawet pomiędzy poświęcaącemi znayduie się zdatnych, posłuży za dowod mianowanie zaledwie z seminarium wyszłego Xiędza Vice-Legatem w Bononii.

Z Londynu d. 9 Marca.

Xże Jorku od mianowania swoiego dozorcą Króla, zwołał wczoray pierwszy raz swoią radę. Doniesienie o stanie choroby Króla iest zwyczayney osnowy.

Na 18 b. m. zapowiedziane są wielkie pokoie u Xcia Rejenta w Carltonhouse.

Na zapytanie P. Calcraft w niższey izbie czyli wydział skarbowy prędko się zgromadzi, wymawiał P. Vansittart iego członki, iż są gdzie indziey zatrudnione, lecz w przyszłym tygodniu się zeydą. P. Tierney rzekł, iż nic nie okazuie bardziey naigrawania się z izby, iako to, że mianowany przed miesiącem wydział, jeszcze żadnego niemiał posiedzenia. —— Do niższey izby nadchodzą ciągle proźby o rewizyią kryminalnych ustaw, przeciw opłacie od okień, od węgli, i t. d. o rewizyią ustaw względem ubogich. —— Na posiedzeniu d. 8 postanowiła izba niższa, iż woysko Angielskie, oprócz woyska nad środziemnem morzem i wschodnich Jndyiach składać się ma z 80,841 ludzi.

Jedno z pism tuteyszych wyraża, iż Ludwik XVIII usłuchał nauki i głosu doświadczenia, pomnożył liczbę Parów, wziął monarchiczną część konstytucyi pod swoią opiekę, sprzeciwił się nierozsądnym planom Torysow (reialistów) którzy tron tego otaczaią i nabawiaią Francuzów strachem utracenia wolności, którey oddawna używaią.

Zeglarze do północnego bieguna odkryli w roku zeszłym na dwóch wysepkach przy Spitzbergu do 400 grobów po większey części Hollendrów. Jedno z zwłok miało ieszcze na głowie czapkę, a na nogach pończochy, które ieszcze nie

były nadwerężone.

Ostatnich dni nadeszło tu ſmnostwo towarów z stałego lądu, ſpomiędzy których remi znayduie się 9 skrzyń z Hollandyi, a dwie z Ostendy, które zawierać w sobie maią powiększey części złoto, które żydzi tamteysi przysłali tu dla zyskownieyszego zpieniężenia.

Katolicy Jrlandscy mieli d. 2 b. m. w Dublinie ſpod prezydencyią Lorda Fingal zgromadzenie, na którem iednomyślnie uchwalili podziękowanie Protestantom, którzy poparli ich prośbę do parlamentu. Lorrowi Prezydentowi Dublina, który choćiaż do tego kroku nie należał, ale przynaymniey mu się nie sprzeciwiał, uchwalili także podziekowanie.

Dotychczasowy Poseł północney Ameryki P. Sumpter, opuścić miał Rio-Janeiro, ponieważ Rząd Brazyliyski nie uczynił zadosyć za zatrzymany Amerykański okręt Chauncey, i uwięzienie w Fernambuko 6 Amerykanów obwinionych o rozboie morskie.

Na brygu Orange, który w sobotę do Liwerpoolu zawinął, nadeszły do 9 Grudnia doniesienia z Buenos-Ayres, które opiewaią, iż powstańcy Chili zabrali iescze dwa okręty Hiszpańskie Rozaliią i Karolinę, należące także do konwoiu przeznaczonego z Kadyxu do Lima. Na Rozalii znaydowało się 166 żołnierzy, a na Karolinie bogaty ładunek Cały ten konwoy składał się wraz z fregatą z 12 okrętów, które aż do 4 dostały się w ręce powstańców.

Z Saxonii d. 11 Marca.

W Uniwersytecie Lipskiem wszczęła się pomiędzy uczącą się młodzieżą Kurlandską, Saską i Polską tak żywa kłotnia, iż niepodobna iey było zagodzić, poczem wszyscy Kurlandczykowie opuścili Lipsk i udali się dla ukończenia swych nauk do Jena.

Rossyyski Radca stanu P. Stourdza bawi ciągle w Dreźnie. Przyczyną iego tam bawienia iest zaradzenie się zręcznego Okulisty Schmalz z Pirny na lewe oko, które zagraża mu iego utratą. Jak tylko przyyдzie do zdrowia przedsięweźmie zaraz podróż do Grecyi.

Drezno otrzyma nową ozdobę przez wystawić się maiącą wieżą Kościoła S Anny. —— Założona na pamiątkę 50 letniego obchodu zaślubin naszego Króla nowa szkoła mieyska, tak iuż daleko iest przygotowana, iż od Wielkiey nocy zostanie otworzoną.

Od Brzegów Menu d. 14 Marca.

Od zaprowadzenia nowey opłaty celney w Niderlandach zmnieyszył się handel na Renie, ponieważ od idącego przez Rotterdam z Londynu do Franfortu cetnara cukru wypada opłaty 7 Zr. 50 kr. gdy tymczasem od idącego przez Bremę nie wynosi iak 6 Zr. 11 kr.

Pisma Nadreńskie wyrażaią, iż większa część Katolików pragnie, aby małżeństwa uważane ciągle były iako związek cywilny, ponieważ niemasz w nich warunku, aby dzieci oboiey płci w Katolickiey tylko Religii wychowane były, ale zostawione iest woli rodzicom, ieśli różnego są wyznania.

Niewiełu bawiących ieszcze w Frankforcie wygnańców Francuzkich, iako to Desportes, Pelletier, Garau, Las Cases i t. d. są teraz nader czynnemi.

W Xięstwie Nassauskiem zdaią się pracować teraz nad Xięgą ustaw cywilnych dla tego Xięstwa.

Zaprowadzony od 2 lat w Frankforcie przez ciało prawodawcze nowy sąd policyyny kosztuie rocznie przy ludności 40,000 dusz do 50,000 Zr. a nie przynosi wiele użytku.

W Uniwersytecie Gattingskim znayduie się znowu do 665 młodzieży słuchaiących nauk, lecz pomiędzy niemi niema iak 30 cudzoziemców. Boiaźń naturalney ospy, która się tam pokazała, wielu odstrasza.

W roku 1790 w całych Ziednoczonych Stanach północney Ameryki nie znaydowało się tylko 75 poczt. W 10 lat późniey liczono ich 903, a dziś znayduie ich się 3600.

Znany Dumouriez żyie ieszcze w Anglii i pobiera 1200 F. szt. pensyi od rządu.

Seym Badeński został od 23 Marca do 20 Kwietnia odłożony, ponieważ Ministrowie przełożyć się maiących stanom proiektów nie mogą prędzey wygotować. Dla sprostowania administracyi i oszczędzenia wydatków połączone w tym kraiu zostały dwa cyrkuły na ieden.

Na 6tym posiedzeniu Seymu Niemieckiego w Frankforcie posłowie tych kraiów, których kontyngensa składać maią 8 i 9 korpus woyska związkowego zdali sprawę o porozumieniu się w tey mierze pomiędzy sobą. — D. 4 miał seym 7me posiedzenie.

Poddani wyznania żydowskiego w W. Xięstwie Badeńskiem doznaią od wielu lat liberalnego z niemi się obchodzenia z strony Rządu, ale też czynią co mogą, aby zamiarom Rządu odpowiedzieć. Założyli środkowe i powiatowe kassy, z których płacą za naukę dzieci żydowskich rzemiosła i kunsztów. Starsi oddaią nawet młodzieńców na naukę do dobrych rolniczych gospodarzy, i wyznaczaią tym młodzieńcom którzy szczególniey w tey nauce postępuią po 200 do 300 Zr. które wraz z prowizyią, skoro założą rolnicze gospodarstwo, na zakupienie potrzebnych narzędzi odbieraią.

W *Koblentz* podczas ostatków pokazała się na balu maska, wystawiaiąca ducha czasu, na którym wisiało mnóstwo politycznych i innych pism, nasze czasy oznaczaiących, i próżny worek na pieniądze. Obok niego szła piękna kobieta, na którey wyrażone były rozmaite wolności, iako to: druku; przemysłu, handlu, przenoszenia się z kraiu do kraiu i t. d.

Początkowe szkoły wedle Bella i Lankastra, o których użyteczności tyle piszą, nazywaią teraz pisma publiczne pedagogicznemi parowemi machinami.

Józef Bonaparte sprowadza teraz z Francyi mnóstwo artystów, rzemieślników, ogrodników i rolników do Ameryki północney, gdzie postanowił na zawsze osiąść i swoią rodzinę sprowadzić.

Rząd Królestwa Saskiego z powodu teraźnieyszey taniości zakłada dla górników magazyny żyta i owsa.

W 1szym Nrze Roczników fizycznych Gilberta na rok teraźnieyszy Professór Steinhauser w Halle usiłuie dowieść, iż w środku ziemi znayduie się iedna planeta.

Pisma publiczne zawieraią następuiące Wierzę pewnego Francuzkiego roialisty: "Wierzę w Ludwika XVI. Męczennika, potężnego opiekuna Francuzów, i Ludwika XVIII. brata iego, idącego z iedneyże krwi Henryka IV. który, udręczony przez tyranów rewolucyi, powróciwszy do Francyi, zdradzony został od tych, których dobrodzieystwy obsypał, i po stodniowym wygnaniu, wstąpiwszy znowu na tron

swych przodków, ztamtąd przyydzie sądzić swych zdrayców i przebaczenia obłąkanym. Wierzę w połączenie wszystkich, Francuzów, w skrzeszenia handlu, w powszechne przebaczenie tym wszystkim, którzy ochoczo poddadzą się swemu Królowi, i w powszechny pokoy, Amen.,,

Stany Hanowerskie przyięły z wdzięcznością oświadczenie Xcia Rejenta: " iż wszystkie opackie i klasztorne dobra, i fondusze, które pod Królewską administracyią klasztorną zostaią, na zawsze maią bydź od dobr rządowych oddzielone, i dochody z nich na utrzymanie Kościołów i szkół obracane;,, lecz oraz postanowić miały, iż te wieczyste narodowe dobra zostawać będą pod szczególną opieką stanów, którem co rocznie zdawana ma bydź sprawa użycia ich dochodów na dobro publiczne Królestwa. — Też stany uchwaliły ieszcze na ten rok potrzebną summę na utrzymanie dotychczasowego woyska.

Z Bruxelli d. 12 *Marca.*

Od granic Francuzkich donoszą, iż wszędzie układano prośby przeciw uchwale izby Parów względem zmienienia ustawy o obiorach, i że umysły tak były tą uchwałą zatrwożone, iż Ministeryium wydać musiało okólnik dla ich uspokoienia. Lecz naywięcey uspokoiła ie wiadomość o mianowaniu nowych Parów tak iż zaprzestano pisać prośb i na prywatnych schadzkach spełniano zdrowie iedności.

Gdy przedsięwzięto teraz w naszem kraiu bicie monety, mamy zatem mieć dwie mennice, tu i w Utrechcie.

Pani Catalani, udała się ztąd do Amsterdamu.

Z Kadyxu d. 16 *Lutego.*

Gdy urządzaiąca kommissyia wyprawę do południowey Ameryki, nie znalazła przez zatrzymanie w portach Hiszpańskich wszystkich kupieckich okrętów, dostateczney wielkości okrętów do przewiezienia woysk, zawarła przeto z przybyłem tu od właścicielów Angielskich kupieckich okrętów pełnomocnikiem umowę, mocą którey przewozowe Angielskie okręty przybędą w przyszłym miesiącu, a Rząd zapłaci przed odpłynieniem okrętów połowę wartości merkuryuszem, a resztę w 3 miesiącach po odpłynieniu gotowizną, z dodatkiem po iednym realu do beczki ciężaru każdego okrętu.

Przybyły tu przez rokoszański okręt przetrząsany Szwedzki statek, odbyć musi kwarantannę.

Z Sztokolmu d. 5 *Marca.*

Zegluga ciągle się tu odbywa i ieszcze tey zimy nie była przerwana. W tych dniach zawinęły tu ieszcze okręty z Rigi, Hamburga i Wismaru.

Król zniosł ustawę, na mocy którey cudzoziemcy opłacać musieli od każdego w Szwecyi spadku szosty grosz, i utrzymał ią tylko dla tych kraiów, w których Szwedzi opłacać ią muszą.

Z Kopenhagi d. 13 *Marca.*

Xże Fryderyk Heski, naczelny Wódz w Xięstwach i Gubernator Rensburga, przybył tu wczoray.

Towarzystwo Siostr dobroczynności zdało Królowey, iako swoiey opiekunce, przez deputacyią sprawę o przeszłorocznich czynnościach swoich. Królowa w własnoręcznym liście pochwaliła działania i gorliwość towarzystwa. Dochody iego wynosiły w roku zeszłym 11,000 talarów, a wydatki 10,000 talarów. Oprócz gotowizny maiątek towarzystwa składa się z 39,552 talarów w obligacyiach.

DODATEK DO Nro 25. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 28 MARCA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Minchen d. 11 Marca.

Wczoray było posiedzenie publiczne izby Deputowanych. Pomiędzy odczytanemi wnioskami znaydował się wniosek Deputowanego Rhuteuer o publicznem sądownictwie. Potem nastąpił z porządku dziennego wniosek Deputowanego Behr o instrukcyi względem cenzury. Po długich sporach uchwaliła nakoniec izba, iż Król będzie proszony, aby kazał stanom podać w tym przedmiocie proiekt do ustawy.

Sądzą, iż żadna z podanych przez Ministra propozycyy skarbowych nie preydzie w izbie Deputowanych, iako też równie, iż Rząd nie dopuści do żadney uchwały względem większey liczby prosb i użaleń, ale posiedzenia odroczy.

Sala posiedzeń Radców państwa iest czerwono wybita, a franki u okien są z farb Bawarskich niebieskiey z białą.

Gazeta Bayreutska utrzymuie, iż ograniczenie handlu w Bawaryi przez dobrze urządzone systema celne koniecznie iest potrzebne; bo zupełna wolność byłaby w ten czas użyteczną, gdyby była w wszystkich Niemieckich kraiach, lecz na to potrzebaby wszystkich kraiów zgody.

ROZMAITOŚCI.

Nagrobek w Wiedniu Stanisława Potockiego.

— Z Pamiętnika Lucwskiego. —

Odsiecz Wiednia wieczną będzie chlubą Polaków. Zna świat ich czyny pod tą stolicą, wie skutek ich męztwa, ale nie wie, kto pierwszy z Polaków uderzył w Osmanów tabory, kto pierwszy szablą braci drogę otworzył i pierwszy — zginął. Był to mąż rodu zacnego, rodu którego imie ściśle złączone z dziełami naszemi; był to Stanisław Potocki. — Kto z was rodacy Wiedeń odwiedza, niech nie przepomni odwiedzić i pamiątki tego ziomka, iest ona w zakątku kościoła Franciszkanów w następuiącym napisie: (*)

(*) Oryginalny napis łaciński brzmi co do słowa iak następuie: Vienna salve et vale! Haec tibi Illustrissimus et Magnificus Stanislaus, a Potok in Stanisławów Potocki, Haliciensis et Colomyensis Capitaneus, Colonellus Regiae Majestatis Poloniae, praestitit. — Dum sub augustissimis, Serenissimi et invictissimi Joannis tertii Regis Poloniarum auspiciis, Castra Ottmanika aggrediendo, sanguine suo, Marte et morte, in obsidione, tibi vitam paravit, hic sua viscera condidit, Matri Poloniae corpus exsangue reddidit — Da Vienna Deo gloriam, Serenissimo Regi Poloniarum, gratias age, aeternum fove nomen et gesta Polona. — Obiit 12 7bris 1683 Ao. Curaverunt inscribi nobiles generosi Poloni fidelissimi ejus assistentes: Colonelli Joannes Ponikiewski Gladifer Murnensis et Stanislaus Poradowski Rotmagister ejus. ..

„Witam cię Wiedniu i żegnam! To zdziałał dla ciebie Stanisław z Potoka na Stanisławowie Potocki, Halicki i Kołomyyski Starosta, Pułkownik Króla Polskiego. Gdy pod wodzą niezwyciężonego Jana III. uderzaiąc na obóz Ottomanów, krwią swoią, męztwem i śmiercią przy oblężeniu życie tobie gotuiąc, skrył tu wnętrze swoie, a martwe ciało oyczystey oddał Polsce. Wiedniu! chwal Boga, nieś dzięki Królowi Polskiemu, wysławiay wiecznie imie i czyny Polaków. Zginął 12 Września r. 1683. — Napis ten kazali położyć szlachetni Polacy, naywiernieysi Towarzysze Jego, Pułkownicy Jan Ponikiewski Miecznik Mureński i Stanisław Poradowski iego Rotmistrz.„

„Na pierwszy ogień skoczywszy, mówi o nim nasz Niesiecki, mężnie się biiąc, poległ z żalem Króla Jana i Xięcia Lotaryńskiego; ciało iego do Polski przewiezione i w Stanisławowie pochowane zostało.„

Był on synem Jędrzeia Hetmana Pol: Kor: Za młodu zwiedził Włochy, Francyią, Hollandyią, Niemcy. Sama nawet Opatrzność zdawała się go ochraniać dla sławy swoiey oyczyzny, gdy bowiem pod Bruxellą przez Sennę się przeprawiał, statek przewozowy przypadkowem prochu zapaleniem na powietrze wyleciał; z wszystkich iednak ludzi, którzy się na nim znaydowali, tylko on ieden, przez cudne Boga zrządzenie, nietknięty na brzeg wyrzucony został. Po powrocie swoim był dwakroć Posłem na Seym obrany, resztę zaś czasu spędzał ciągle na rycerskim dworze Jana III. Nadeszła wyprawa pod Wiedeń. W kwiecie wieku swoiego, pełen żądzy sławy wyrusza na nią z Królem Potocki; przybywa, staie na czele chorągwi oycowskiey, uderza, walczy mężnie i ginie. Słusznie rzekli towarzysze iego: Witam cię Wiedniu i żegnam!

A. T. *Chłędowski.*

O Ludności Cesarstwa Austryiackiego.
(Z Gazety Berlińskiey.)

Austryiackie Cesarstwo posiada przeszło 28 milliionow mieszkańców, a może ich do 50 mill. wyżywić. Monarchiia Austryiacka składa się z pięciu głownych ludów, które dziela się znowu rożniąc się ięzykami i obyczaiami na rożne rody. 1) Niemców w liczbie 5 mill. 2) Słowian nayliczńieyszego szczepu w całey Europie, z których do 12 mill. żyie w Monarchii Austryiackiey. 3) Rodowitych Węgrów czyli Magiiarów, którzy podług iednych pochodzić maią z Sinickiego, a podług drugich z Mogolskiego szczepu, w liczbie 4 mill. 200,000. 4) Włochow w liczbie przeszło 4 mill. 5) Wołochów potomków osad Rzymskich w Dacyi, czyli w wschodnich Węgrzech i Siedmiogrodzkiey ziemi, w liczbie 1 mill. 400,000. Z pomiędzy ubocznych narodów nayliczniey szemi w Manarchii Austryiackiey są Zydzi, bo znayduie ich się do 420,000 głów i nay więcey mieszka ich w Czechach, Morawi, Galicyi i Węgrzech. Ormianie mieszkaią rozrzuceni w Węgrzech, Siedmiogrockiey ziemi i Galicyi, bawią się dzierżawami i handlem po niektórych miastach. Do tey mieszaniny ludów przydać ieszcze należy do 20,000 Cyganów, którzy pochodzić maią z Indyyskiego szczepu. (?)

TEATR NARODOWY.

W przyszły Wtorek to iest dnia 30 Marca 1819 Roku Na BENEFIS *Ignacego Kochanowskiego* dane będzie nowe DRAMA w 5 Aktach z Niemieckiego, pod nazwiskiem: WIELKOMYŚLNOŚĆ PANUIĄCYCH czyli: SWIETNE PRZYMIERZE.

DONIESIENIA

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu. W moc Uchwały Rządzącego Senatu z dnia 9 Lutego r. b. do Liczby 3079 zapadłey; wzywa wszystkie Instytuta Publiczne, iakieykolwiek bądź natury posiadaiące Kapitały na Kachałach Kazimierskim i Chrzanowskim, w kraiu tuteyszym zabespieczone, a Konsygnacyią poniżey umieszczoną nie obięte, lub też obięte, lecz nie w takiey wierzytelności, iaka by Im od tych Kachałow istotnie przypadała, aby pretensyie swe w Wydziale Spraw Wewnętrznych przy Senacie Rządzącym zostaiącym w ciągu dni 30 likwidowali, po upłynieniu których likwidacya zamkniętą i Tabella sporządzona Senatowi Rządzącemu przedstawioną zostanie.

Jeżeliby więc Instytut który, z powodu zaniedbania Likwidacyi szkodę poniósł, Osoby, których obowiązkiem było należytą w tym pilność zachować, szkody z tąd wyniknąć mogące Instytutowi swemu wynadgrodzić będą obowiązanemi. Wykaz Kapitałów i Czynszow likwidowanych przez Instytuta, które ciążą Kachały Kazimierski i Chrzanowski.

1.	Kapitule Krakowskiey	Złp.	10,000	gr.	
2.	Dominikankom Domu mnieyszego w Krakowie .	—	4,200	—	
3.	Konwentowi Lateraneńskiemu na Kazimierzu . .	—	19,000	—	
4.	Konwentowi Lateraneńskiemu na Kazimierzu rocznego Czynszu	—	65	—	
5.	Penitencyaryi przy Kościele Katedralnym w Krakowie .	—	3,300	—	
6.	Augustyanom na Kazimierzu	—	28,100	—	
7.	Dominikankom na Gródku	—	3,000	—	
8.	Dominikanom w Krakowie	—	17,000	—	
9.	Bernardynom na Stradomiu	—	1,266	—	20
10.	Bractwu S. Anny przy Kościele tychże Bernard: czyn: roczn:	—	10	—	
11.	Probostwu Szpitalnemu S. Ducha w Krakowie	—	1,600	—	
12.	Paulinom na *Skałce* w Kazimierzu	—	1,000	—	
13.	Kościołowi Panny Maryi w Krakowie	—	19,000	—	
14.	Norbertankom na Zwierzyńcu	—	3,000	—	
15.	Kościołowi S. Michała na Zamku	—	1,000	—	
16.	Szpitalowi S. Ducha w Krakowie	—	7,000	—	
17.	Szpitalowi w Chrzanowie	—	4,346	—	
18.	Plebanii w Chrzanowie	—	370	—	
19.	Plebanii w Trzebini	—	1,000	—	

W Krakowie dnia 13 Marca 1819.

X. *Łancucki S.*
Darowski S. .

Dnia 30go Marca 1819 r. w Krakowie na Kleparzu na Targu publicznym Koni parę z całym ubiorem i woz kowany z wszelkiemi rekwizytami sprzedawać będę, chęć kupienia maiących o godzinie 10tey z rana na mieysce oznaczone wzywam.

W Krakowie d. 22 Marca 1819 r.

Karol Gryziński Kom: Sąd.

Panowie Subskrybenci na Poema *les Obseques de Kościuszko aux tombaux des Rois de Pologne*, à *Cracovie* raczą się udać z Biletami swemi do Handlu Braci Genelli pod Nr. 260 w Rynku, gdzie Exemplarze odbiorą.

Pisarz Trybunału I. Instancyi Wolnego Niepodległego i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu, podaie do wiadomości publiczney, iż Kamienica tu w Krakowie w Gminie I. przy ulicy Szerokiey pod L. 40 stoiąca Agneszki z Zielińskich Urbańskiey po niegdy Janie Urbańskim wdowy, małoletniey Salomei Urbańskiey Matki i Opiekonki Magdaleny z Urbańskich Firlcińskiey, Francisz̨ka Firlcińskiego żony w Kamienicy wzwyż wyrażoney Tomasza Urbańskiego w Krakowie na Zamku i Matyias-

ny z Urbańskich Cyterskiey Woyciecha Cyte sk ego Małżonki w Krakowie przy ulicy Stolarskiey pod L. 62 mieszkaiących, wzystkich Profesyi Szewskiey własna, w którey mieszkaią teraz Agneszka Urbańska, Jan Bruzda, Franciszek Firliciński, Franciszka Nowakowska, Walenty Sadowski, i Kasper Rączeński przez publiczną licytacyią sprzedaną zostanie, a to na żądanie W. Heleny z Z ku skich Riedmüllerowey W. Jana Riedmüllera Doktora Małżonki w Krakowie przy ulicy Mikołayskiey pod L. 657 tudzież W. Jana Zakulskiego Kupca Warszawskiego, w Warszawie na Przedmieściu Krakowskim pod L. 441 mieszkaiących, na zaspokoienie Prowizyi od summy kapitalney 1360 złp. od dnia 29 Września r. 1805 zaległych do dnia całkowitego zaspokoienia po 5 od 100 rachować się maiących, tudzież kosztów prawnych i exekutnych. Protokół zaięcia tey Kamienicy z mocy Wyroku Trybunału I. Instancyi Wolnego niep. i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu dnia 4 Sierpnia 1817 zaocznie w ostatniey Instancyi zapadłego, a w dniu 23 Sierpnia r. 1817. Dłużnikom prawnie doręczonego uskutecznił Ur. Woyciech Alexander dwoyga Imion Skorczyński Komornik przy Sądach tuteyszych w dniu 8 Listopada r. 1817. Kopiie Aktu zaięcia W. Marcinowi Soczyńskiemu iako byłemu Woytowi Gminy I. W. M. Krakowa tudzież W. Al yzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Krakowa Okręgu I w tymże dniu 8 Listopada 1817 r. przez Woyciecha Sandorskiego Woźnego Sądu Pokoiu W. M. Krakowa wręczonemi zostały. — Tenże Akt zaięcia w Xięgę zaięciów I. Aktów hypotecznych W. Niep. i ściśle neutr. Miasta Krakowa i iego Okręgu dnia 8 Listopada r. 1817 na karcie 34 pod L. 12, a do Ksiąg Trybunału I. Instancyi W. N. i ściśle Neutralnego M. Krakowa nayprzód dnia 19 Listopada 1817 r. pod L. 63 powtornie zaś dnia 23 Grudnia 1817 r. pod L. 70 zaciągnionym i wpisanym iest, o którego zaięcia wpisaniu dłużnicy ies c e w dniu 2 Stycznia r. 1818 prawnie zawiadomionemi, a Oryginał tegoż uwiadomienia w dniu 4 Stycznia 1818 r. w Xięgę zaięciów Aktów Hypotecznych Miasta Krakowa w Xięgę I kartę 37 wpisanym został.

Sprzedaży wzwyż rzeczoney Kamienicy imieniem W. Riedmüllerowey i W. Józefa Zakulskiego popierać będzie W. Felix Słotwiński Patron przy Sądach Krakowskich w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały.

Pierwsza publikacyia warunków licytacyi odbyła się d. 31 Grudnia 1818; druga dnia 18 Stycznia; trzecia dnia 3 Lutego 1819 r. Do licytacyi przedstanowczey oznaczonym był termin na d. 18 Marca 1819 r. lecz gdy w położeniu ceny szacunkowey omyłka zaszła, Trybunał dla sprostowania tey omyłki termin do 30 Kwietnia r. b. 1819 odroczył, na którym to terminie licytacyia przygotowawcza nastąpi. Cena szacunkowa pierwszego wywołania po sprostowaney omyłce ustanawia się w summie 5208 złp. 10 gr. Warunki licytacyi w Kancelaryi Trybunału są do przeyzrenia. Chęć licytowania maiący rotą część ceny szacunkowey to iest 520 złp. 25 gr. iako wadium złoży.

W Krakowie d. 19 Marca 1819.

Kuliczkowski, *Pisarz*

W dniu 30 Marca r b. o godzinie 10 przed południem w Krakowie na Kleparzu na placu targowem przy mieszkaniu W. Woyta Gminy VII. W. M. Krakowa sprzedawane będą przez publiczną licytacyią w drodze Exekucyi zatradowane ruchomości, iako to: meble, sprzęty pokoiowe, komoda, szafa, kanapa, krzesełka, lustra, szkło, i t. d. chustki dwie merynusowe, futro z szlamami Moskiewskiemi Damskie, płacący gotowizną przybicie otrzyma. Dan w Krakowie d. 26 Marca 1819 r.

Kaw... Kom: Sąd:

Gdy licytacya Dóbr stanowcza Charzewic i Mikołajowa, leżących w Powiecie Szkalbimierskim Woj: Krak na dzień 3 Lutego r. b oznaczona dla braku licytantów bez skutecznie odbyła się, przeto na wniosek podpisanego Kuratora, cena szacunkowa zniżoną została przez Sąd na Sum: 100 000 złp. w monecie srebrney Polskiey i nowy termin do licytacyi na dzień 16 Kwietnia r. b. ustanowiony Uwiadomia zatym podpisany chęć kupna maiących, aby na terminie tym przed JW. Sędzią Dwernickim, przed którym odbędzie się sprzedaż, w Gmachu S. Leonarda w Kielcach, zaopatrzeni w wadyum 10,000 złp. stawili się. Warunki przeyrzeć można każdego czasu w Kancelaryi Tryb: Woj: Krakowskiego. — W Kielcach d 7 Marca 1819.

J. K. Fachinetti Kurator.